

Робототехникадан «JETYSU TURBOLAB - 2024» облыстық турнирінің ережесі

Талдықорған, 2024 жыл

«БЕКІТЕМІН»
Жетісу облысы білім
басқармасының басшысы
М.Сүлейменов

«10» қазан 2024 жыл

Робототехникадан «JETYSU TURBOLAB - 2024»
облыстық турнирінің ережесі

1.ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Робототехникадан «JETYSU TURBOLAB - 2024» облыстық турнирін (бұдан әрі- *Турнир*) өткізудің осы ережелері турнирдің мақсаттары мен міндеттерін анықтайды, оны өткізу тәртібін реттейді.

1.2. Турнирдің өтетін күні: **15 қараша 2024 жыл**

1.3. Турнирға қатыса отырып, қонақтар мен қатысушылар осы ережелермен келіседі және оларды ұстануға міндеттенеді.

1.4. Қолданылатын терминдер:

- **Турнирдің ұйымдастырушылары** - Жетісу облысының әкімдігі, Жетісу облысының білім басқармасы, «Жетісу дарыны» облыстық дарынды балалар мен талантты жастарды анықтау және қолдау оқу әдістемелік орталығы.
- **Жарыс демеушісі**- қаржылық немесе материалдық көмек көрсететін ұйым.
- **Ұйымдастыру комитеті** - бұл турнирді дайындау және өткізу бойынша ұйымдастыру әрекеттерін жүзеге асыратын, өңір жұртшылығы өкілдерінен ұйымдастырушының басшылығымен құрылған алқалық орган.
- **Құрама команда** – Жетісу облысының аудандық, қалалық білім бөлімдерінің жалпы білім беретін мектептерінің құрама командалары.
- **Команда** - құрама команданың екі өкілден тұрады, олар өз роботымен турнирдің жекелеген санаттарына қатысады. Бұл екі қатысушы - тек бір роботты және іріктеу турнирінің тек бір санатына ұсынатын команда. Команданың өз атауы болу керек.
- **Оператор** - команда мүшесі, ол тікелей өзара іс-қимыл жасайды Робот ағымдағы турда.
- **Құрама жетекшісі** - команданы әкімшілік басқаруды жүзеге асыратын, турнирді ұйымдастырушылар мен басқа ұйымдар алдында

оның мүдделерін білдіретін, сондай-ақ уәкілетті тұлға (18 жас және одан жоғары). Құрама команданың жетекшісі турнир жарыстарына тікелей қатыспайды.

- **Еріп жүруші** - құрама команданың кәмілетке толмаған қатысушыларының тәлімгері қызметін атқаратын уәкілетті тұлға (18 жас және одан жоғары). Кәмілетке толмаған қатысушылардың ата-аналары/қамқоршыларының сенімхаттары негізінде ол өзінің құрама командасының мүшелерінің қауіпсіздігіне, денсаулығына және мінез-құлқына жауап беруі керек. Ұлттық құраманың басшысы жетекші мен еріп журушінің функцияларын қоса алады.
- **Команда жаттықтырушы** – қатысушылардың теориялық және практикалық дайындығын жүргізеді, жаттығу жиындарын және өз ұйымы деңгейде Турнирға дайындық бойынша басқы да іс-шаралар ұйымдастырады.
- **Төреші** - «JETYSU TURBOLAB - 2024» робототехника бойынша турнирды өткізу ережелері мен регламенттерінің сақталуын қамтамасыз етуге турнирды ұйымдастырушы уәкілеттік берген жеке тұлға.
- **Төрешілер алқасы** – осы турнирды қызмет көрсететін барлық төрешілер алқасын құрайды.
- **Техникалық сараптама** – жарыс басталар алдында роботтордың талап етілетін техникалық параметрлерге сәйкестігін бағалау процесі. Төрешілер алқасы арасына уәкілетті адамдар – техникалық комиссия жүзеге асырады.
- **Турнир санаты** – өз атауы мен өткізу ережелері бар роботтар жарысының түрі. Турнир санаттары №1 қосымшада көрсетілген.
- **Регламент**- жеке алынған санат бойынша турнирды өткізуге қойылатын талаптарды сипаттайтын техникалық құжат. Келесі тармақтарды қамтиды:
 - Турнир санатының атауы
 - Осы санат бойынша турнирды өткізу шарттары.
 - Турнир алаңына қойылатын талаптар.
 - Роботқа қойылатын талаптар.
 - Тапсырмаларды орындау және орындау реті.
 - Төрешілік ерекшеліктері және турнирдың әр санатында қорытынды шығару.
- **Жас тобы** – қатысушылар сайыс санатына байланысты жас топтарына бөлінеді.
- **«Карантин»** - аймағы арнайы бөлінген және шектеулі аймақ, онда жарыстарға дайындалған Роботтар үстелдерге қойылады, қол қойылады және сақталады. Сол жерде техникалық сараптама жүргізіледі.

- «Тосын сый» - қатысушының жаттықтырушының қатусынсыз, оны өз бетінше орындау қабілетін тексеруге бағытталған санаттың техникалық күрделілік деңгейі шеңберіндегі қосымша тапсырма. Мұндай тапсырмалар бар кедергілердің қайталануы, қозғалыс бағыттың өзгеруі (сағат тілімен немесе сағат тіліне қарсы), нысана жағдайының өзгеруі, объектілер түсінің өзгеруі және т.б. болуы мүмкін.

2.ТУРНИРДІҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

- 2.1. Қазақстан Республиканда спорттық және білім беру робототехникасын танымал ету.
- 2.2. Роботтарды құрастыру және бағдарламалау, инженерлік ғылымдар, бағдарлымалау, басқа инновациялық білім беру технологиялары саласындағы дарынды оқушыларды анықтау және қолдау.
- 2.3. Ғылыми-техникалық шығармашылықты танымал ету және жастар арасында инженерлік мамандықтардың беделін арттыру.
- 2.4 Балалар мен жастардың инновациялар мен жоғары технологиялар саласына қызығушылығын ынталандыру.
- 2.5. Жастардың өзекті инженерлік-техникалық міндеттерді практикалық шешу және техникамен жұмыс істеу дағдыларын дамыту.
- 2.6. Балалар мен жастардың инновациялар мен жоғары технологиялар саласына қызығушылығын ынталандыру.
- 2.7. Дарынды жастарды анықтау, іріктеу және қолдау.
- 2.8. Робототехника бойынша республикалық және халықарлық турнирға қатысу үшін облыстың (өңірдің, Республикалық маңызы бар қаланың) ең мықты спортышыларын іріктеу турларында анықтау және құрама командаларын қалыптастыру.
- 2.9. Елдің робо-спорт резервін қалыптастыру және дамыту .

3. ТУРНИРДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

- 3.1. Турнирді ұйымдастыруды және оған басшылықты турнирды ұйымдастыру комитеті (бұдан әрі Ұйымдастыру комитеті) жүзеге асырады.
- 3.2. Ұйымдастыру комитетін Турнирды ұйымдастырушылар құрады.
- 3.3. Ұйымдастыру комитетіне мыналар кіруі мүмкін:
 - мемлекеттік биліктің аймақтық органдарының өкілдері;

- робототехника, автоматтандыру және мехатроника саласындағы мамандар;
- экономиканың жоғары технологиялық салалары кәсіпорындарының өкілдері;
- демеуші компаниялардың немесе серіктестердің өкілдері;
- жарыстарды ұйымдастыру мамандары.

3.4. Ұымдастыру комитеті келесі функцияларды орындайды:

- турнирді өткізу регламенттерін бекітеді;
- төрешілер алқасын бекітеді (Ержеженің 7-бөлімін қараныз);
- арнайы номинацияларды бекітеді;
- турнирді өткізудің күнтізбелік жоспарын (бағдарламасын) бекітеді;
- турнирді қосымша командалардың қатысуы туралы арнайы шешімдер қабылдай алады;
- осы Ережеге және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де шешімдер қабылдайды.

3.5. Команда басшылары турнирді өткізу орнына барар жолда, турнирды өткізу кезінде және тұрғылықты жеріне қайтар жолда балалардың өмірі мен денсаулығы үшін жауапты болады.

3.6. Турнирға дайындық пен қатысуға байланысты барлық шығындарды қатысушы командалар көтереді.

3.7. Турнирдің бас төрешісі робототехника, автоматтандыру және мехатроника өкілдері, жарыстарды ұйымдастыру мамандарынан «Робототек» робототехника мектебінің мүшелерінен ұсынылады.

3.8. Төрешілер алқасының мүшелері үлестес тұлғалар, яғни жарыс нәтижелеріне тікелей мүдделі тұлғалар қатарынан тағайындала алмайды.

3.9. Төрешілер міндетті түрде турнирді ұйымдастырушының басшылығымен алдын ала оқытудан өтеді және онда төрешілікке рұқсат алады.

3.10. Турнирдің әрбір санаты бойынша жарыс үшін жеке үш адамнан тұратын төрешілер бригадасы ұсынылады (кемінде бір дайындалған төреші және хронометраж жүргізу, нәтижелерді жазу және төрешіге техникалық көмек көрсету үшін екі ерікті көмекші).

3.11. Турнир аяқталғаннан кейін әрбір төрешіге Турнирды ұйымдастыру комитеті атынан оның төрелік ету тәжірибесін, сондай-ақ осы робототехника жарысының деңгейін (қалалық, облыстық,

республикалық) растайтын сертификат беріледі. Сертификаттар нөмірленеді және деректер базасында сақталады.

3.12. Төреші барынша әдепті болуға, өз міндеттерін адал атқаруға, барлық қатысушыларға бірдей бейтарап қарауға тиіс.

3.13. Төрешілер барлық жарыстарда барлық өкілеттіктерге ие. Барлық қатысушылар олардың шешімдеріне бағынуы керек.

3.14. Кез-келген төреші кез-келген команданың роботына кез-келген жарыстың алдында, егер роботтың турнир ережелеріне сәйкестігі туралы күмән туындаса, қосымша біліктілік тексерісін (өлшеу,өлшеу және т.б) тағайындай алады. Даулы сәттердің туындау мүмкіндігін болдырмау үшін судьялар мен техникалық комиссияның еріктілеріне карантиндік үстелдерді сапалы қорғауды қамтамасыз ету,жедел жөндеуден кейін қайтарумен карантинге бірінші тапсырған сәттен бастапа олардың конструкциясын салыстыру мүмкіндігі үшін роботтарды фото және бейне-белгілеу ұсынылады.

3.15. Жарысты қайта ойнау немесе тоқтата тұру регламенттерге сәйкес судьялардың шешімі бойынша жүргізілуі мүмкін.

3.16. Егер төрешілікке қатысты қандай да бір қарсылықтар туындаса,команда жазбаша түрде (турнирдан бастөрешісінің атына) төрешілердің шешіміне ағымдағы тур аяқталғаннан кейін 10 минуттан кешіктірмей, тек команда жетекшісі арқылы шағымдануға құқылы. Жарыс тоқтатылады, фото және бейнетіркеу қайта қаралады,судьяларға санат бойынша сұрау салынады және мән-жайларды анықтау үшін өзге де іс-әрекеттер жасалады. Егер шағымда сипатталған бұзушылықтар расталмаса,командаға айыппұл салынады. 2024 жылға айыппұл мөлшері – 2 АЕК. Айыппұлды расталмаған шағым берген топ жетекшісі төлейді. Егер бұзушылықтар орын алса,Ұйымдастыру комитеті жұмыс тәртібімен (келу немесе раундты қайталау,ұпайларды қайта есептеу және т.б) шешім қабылдайды.

3.17. Ұйымдастыру комитеті Тәуелсіз бақылаушыларды шақыртуға,сондай-ақ жарыстардың дауылы сәттерінде әділ шешім қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін ғимарат күзет қызметінің бейнежазбаларын пайдалануға құқылы.

3.18. Турнирға қатысушылардың этикалық емес немесе спорттық емес мінез-құлқы,судьялардың талаптарын орындаудан бас тарту өрескел бұзушылық ретінде қарастырылады және дисквалификациямен жазаланады.

3.19. Қатысушылардың төрешілер алқасымен байланысы жарыстың бүкіл уақыты ішінде барынша азайтылуы және мүмкіндігінше заңсыз жағдайларды болдырмау үшін тек регламенттелген өзара іс-қимылмен шектелуі тиіс.

4.ТУРНИР ҚАТЫСУШЫЛАРЫ

4.1. «JETYSU TURBOLAB - 2024» турнирі - командылық іс-шара.

4.2. Турнирға аудандық, қалалық білім бөлімдерінің жалпы білім беру мекемелерінің командалары (*бөлініске қараңыз*) қатысады, олар робототехниканы зерттеу үшін кез келген робототехникалық платформаны пайдаланады (әртүрлі жиынтықтардың бөлшектерін біріктіруге рұқсат етіледі, сондай-ақ қолдан жасалған роботтар). Бір команда мүшелерінің ерекше киім нысаны (оқу орнының логотипі немесе команда атауы бар футболка) немесе басқа элемент (галстук, белгі немесе белгі шүберек) болуы тиіс.

4.3. Санатқа қатысу үшін командалардың санын Ұйымдастыру комитеті бекітеді.

4.4. Команда 2 қатысушыдан тұрады.

4.5. Команданы тек 1 жаттықтырушы сүйемелдейді.

4.6. 1 оқушы мен 1 жаттықтырушы команда бола алмайды және қатыса алмайды.

4.8. Оқушы тек бір командада бола алады.

4.9. Жаттықтырушының ең төменгі жасы – 18 жас.

4.10. Көрсетілген максималды жас – қатысушының жарыс күніндегі жасын емес, жарыстың күнтізбелік жылында қол жеткізетін жасын білдіреді.

4.11. Турнирдың барлық қатысушыларында міндетті түрде өзімен бірге жеке басын және жасын куәлендіретін құжаттары болуы тиіс (ҚР заңдарына сәйкес).

5. ЖАРЫСТАРДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

5.1. «JETYSU TURBOLAB-2024» турнирі **2024 жылдың 15 қарашада** өткізіледі.

5.2. Өтетін орны – Талдықорған қаласы.

5.3. «JETYSU TURBOLAB-2024» финалдық жарыстар санаттарының тізбесі және оларға жіберілетін командалардың саны №1 қосымшада келтірілген.

5.4. Турнирдың барлық кезеңдері қоса берілген регламенттерде ұсынылған талаптарға сәйкес өткізіледі. Регламенттер чемпионаттың ресми сайтында жарияланады.

5.5. «JETYSU TURBOLAB-2024» турнирында әртүрлі конструкторлық платформалар негізінде жиналған Роботтар бірге жарысады; платформалар бойынша бөлу қолданылмайды.

Санаттары:

1. Асық ату
2. Арқан тартыс
3. Қазақша күрес

5.6. Турнирдың әртүрлі санаттарындағы жарыстар бір уақытта өткізілуі мүмкін. Бір команда тек бір санатқа қатыса алады.

5.7. Қатысушылардың жасы **9-нан 17 жасқа** дейін. Әрбір санат бойынша жас топтарының нақты шектері регламентте ескертіледі және осы Ережеге №1 қосымшада көрсетілген.

5.8. Жарыс өтетін күні роботтарды жөндеу және баптау үшін әр командаға үстел және қуат көзі 220 В беріледі.

5.9. Әр робот үшін команда барлық қажетті материалдарды әкеліп, дайындауы керек (Ұйымдастыру комитеті өткізілген жерде бермейді):

- роботтар үшін қажетті бөлшектер мен компоненттер жиынтығы, соның ішінде қуаттандыру құрылғысы;

- орнатылған бағдарламалық қамтамасыз етуі және орнату дискілері бар портативті компьютер (ноутбук) (операциялық жүйені немесе бағдарламалық өнімдерді шұғыл қалпына келтірген жағдайда);

- қосалқы батареялар немесе зарядталған батареялар (роботты жөндеу кезінде батарея заряды жұмсалады және ол жарыстың өзінде жеткіліксіз болуы мүмкін) және т.б.

- сондай-ақ қажетті санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік құралдары.

5.10. Жарыс аймағында тіркелген қатысушылар өз орындарына орналастырылғаннан кейін әр санаттағы төрешілер оларға жарыстарды өткізу тәртібі мен ережелерін және техникалық регламенттерді еске салуы тиіс. Барлық қатысушылар ережелерді түсінгенін және жарысқа тіркелу кезінде жарыс шарттарымен келісетінін растауы тиіс. Роботты техникалық

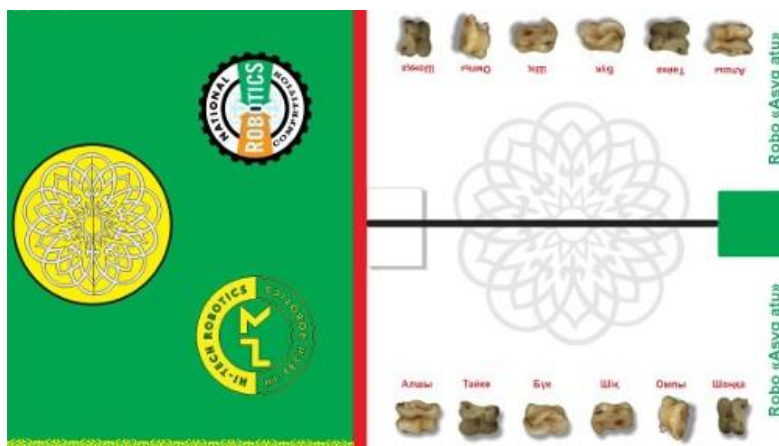
инспекция үстеліне тапсыру қатысушылардың жарыстың соңғы шарттарымен келісетіндігін растайды. Карантиннен кейін жарыстың шарттары туралы шағымдар команданың дисквалификациясына әкеледі.

Қосымша №1.

«Асық ату» чемпионаты санаттарының тізімі Жас ерекшелігі 12-18 жас

1. Сайыстың шарты

- 1.1. «Робо асық ату» сайысына қатысу үшін команда бір автономды робот құрастырулары қажет.
- 1.2. Сайыс қатысушы командалар арасында өтеді.
- 1.3. Сайыстың өту ұзақтығы – 2 минут.

2. Сайыс алаңы

- 2.1. Сайыс алаңы екі бөлікке бөлінеді: - «А» бөлігі, алаң түсі – жасыл, алаңның шетінде шеңбер орналасқан, шеңбердің ортасында бес дана қызыл түсті асықтар орналасады. - «В» бөлігі, алаң түсі – ақ, бұл бөлікте команданың екінші роботтары берілген сызық бойынша жүріп өтіп, қызыл сызыққа тоқтап асықты ату керек, асықты лақтырып болған соң стартқа оратылуы керек.
- 2.2. Алаңның өлшемі – 306 см x180 см
- 2.3. Алаңның екі бөлігін қызыл сызық ені 50 мм бөліп тұр.
- 2.4. Сайыс алаңының эл нұсқасын осыдан алуға болады.

3. Робот

- 3.1 Роботтар автономды болуы қажет.
- 3.2 Роботтың максималды ұзындығы 250 мм.
- 3.3 Максимал ені – 250 мм.
- 3.4 Роботтың салмағына шектеу жоқ.

- 3.5 Сайыс кезінде роботтың салмағы мен өлшемі өзгеріссіз болуы қажет.
- 3.6 Асық лақтыратын механизмі аланнан 5 см төмен болмауы қажет.
- 3.7 Сайысқа кез-келген конструктор бойынша құрастырылған роботтар қатыса алады.
- 3.8 Қатысушы команда өздерімен бірге лақтыруға арналған сақа асығын әкеліуі қажет, «Сақа» асығы қой, ешкі асығынан болуы мүмкін.
- 3.9 Робот құрылысында сайыс алаңын бүлдіретін жасақтар болмауы керек. Төреші шешімі бойынша әдейі қарсылас роботқа зиян тигізген немесе бүлдірген және сайыс алаңын бүлдірген немесе ластаған робот сайыс аяқталғанша алаңнан қуылады.
- 3.10 Робот құрылысында болмауы тиіс: Дөңгелекке немесе денесіне жабысқақ сұйықтықты қолдануға.
- 3.11 Сайыс басталар алдында көрсетілген ережелер бойынша техникалық байқау өткізіледі.

4. Асық

- 4.1 Қолданылатын асық қой және ешкі малдың кептірілген және тазаланған болуы қажет.
- 4.2 Аланға қойлатын асық, қойдың асығы қызыл түске боялған.
- 4.3 Атуға арналған сақа кез-келген түсте болуы мүмкін.

5. Сайыстың өткізілуі

- 5.1 «Робо асық ату» роботтар сайысы екі раундтан, бірнеше кезеңнен тұрады.
- 5.2 Асықтар шеңбер ортасында сызық бойымен, алшы жағымен орналасады.
- 5.3 Асықтар арасы бір біріне тимеуі қажет, асықтар арасы 2 см аспауы қажет.
- 5.4 «Старт» командасынан кейін операторлар роботты іске қосады.
- 5.5 Лақтырылған асығы шеңбердегі асыққа тиіп шеңберден шығару қажет, шеңберден қызыл асық шығарылса - робот қайтып ойынды жалғастырады, лақтырылған асығы шеңбердегі асыққа тимесе ойынды келесі команда жалғастырады.
- 5.6 Шеңберден шыққан асықтар шеңбер сыртында тұрады. Егер атқан команда тигізе алмаған жағдайда ғана келесі ататын команда үшін шеңбер сыртындағы асықтар қайтадан шеңбер ішіне орналасатырылатын болады.
- 5.7 Қызыл асыққа тиген үшін 1 ұпай.
- 5.8 Қызыл асықты шеңберден шығарған үшін 10 ұпай.
- 5.9 Робот қайтып старта оралған үшін 5 ұпай.
- 5.10 Робот жүретін сызықтан 3 секундтан артық шығып кетсе, асықтар орналасқан алаңға кіріп кетсе, асық атылатын алаңнан асып кетсе робот ойыннан шығарылады.
- 5.11 Екінші мүмкіндік төмендегі жағдайлар орын алғанда беріледі:
- Роботтар турды сыртқы кедергілерге байланысты аяқтай алмаған жағдайда;
 - Жарыс алаңының талапқа сай келмеуіне байланысты роботтар жұмысына кедергі келтірілсе;
 - Төрешінің жіберген қателігінің кесірінен болса;

- Егер Старт командасынан кейін 10с ішінде роботтар белсенділік танытпаса. Осы жағдайлар кездескен жағдайда екінші мүмкіндік сол турдың соңына қалдырылады.

5.12 Турлар арасында қатысушылар роботтың құрылысына өзгерістер енгізе алады (соның ішінде жөндеу, қуат көзін ауыстыру, программасын өзгерту және т.б.) егер енгізілген өзгерістер сайыстың барлық ережесіне қайшы келмейтін болса. Роботқа өзгерістер енгізуге 10 мин уақыт беріледі. Уақыт техникалық комиссия құрамындағы төрешімен қадағаланады.

5.13 Тур басталмас бұрын қатысушылар роботтарын «Карантин» аймағына орналастыруы қажет. Техникалық комиссия құрамындағы төрешінің роботтарды сайыс ережесіне сай деп тапқан жағдайда сайыс басталады.

5.14 Егер техникалық байқау кезінде роботтың құрылысы ережеге сай келмеген жағдайды оны жөндеуге 3 минут уақыт беріледі. Егер берілген уақыт ішінде қателік түзетілмесе онда робот сайысқа қатыса алмайды.

5.15 Сайыс басталар алдында:

- Әрбір кезең басталар алдында қарсыластар кезеңін анықтау үшін асық лақтыру арқылы анықталады,

- Асығы алшы түскен ойыншы бірінші болып саналады, жеребе бойынша кезек анықталады.

- Қатысушылар реттік саны бойынша топтарға бөлінеді.

5.16 Сайыс уақытында қатысушылар роботқа және жарыс алаңына тиіспеуі тиіс. Қашықтықтан басқаруға және басқа командаға өз роботтарын беруге болмайды.

5.17 Сайыс аяқталды деп саналады, егер:

- Берілген уақыт аралығында робот асықты лақтырып стартқа оралған сон.

- Регламент авторы - Б.Б. Мауленов

6. Төрешілік

6.1 Ұйымдастыру комитеті жарыс ережесіне кез-келген өзгерістер енгізе алады, егер енгізілген өзгерістер қандайда бір қатысушы командаға басымдық бермейтін болса.

6.2 Қадағалау және жарыс қорытындысын шығару ережеге сай төрешілердің қатысуымен болады.

6.3 Жарыс бойына төрешіге барлық басымдылық беріледі. Барлық қатысушылар төрешіге бағынуы тиіс.

6.4 Жарыс уақытында қарама-қайшылықтар болған жағдайда төрешінің шешімімен сол кезеңді қосымша тағы да өткізе алады.

6.5 Ережені түсіндіру үшін төреші жарысты тоқтата алады.

6.6 Егер төрешіге қатысты қандай бір арыз болса, онда жарыстың сол кезеңі аяқталған соң 10 минут ішінде ұйымдастыру комитетіне команда жетекшісі жазбаша түрде арыз бере алады.

6.7 10 секунд бойы робот қозғалмаса, төреші өз шешімімен жарысты тоқтата алады.

6.8 Ескерту берілетін ережелер: - Егер жарыс кезеңінде роботқа оператордан басқа қатысушы роботына тисе; Егер қатысушы командалардың бірі қарсыластың роботына тиіскен жағдайда сол командаға ескерту беріледі.

6.9 Команда бірінші ескертуді алған жағдайда жарысты жалғастыра алады. Екінші ескертуде жарыс тоқталып сол кезеңде жеңілген болып табылады. Үшінші ескертуде команда жарыстан шығарылады.

6.10 Егер қандайда бір қатысушы роботын қашықтан басқарған жағдайда, қарсылас- роботқа әдейі кедергі келтірген жағдайда сол команда жарыстан шеттетіледі.

6.11 Қарама-қайшылық туындаған жағдайда кім жеңгенін немесе қосымша жарыс өткізу шешімін төреші қабылдайды.

7. Жарыс қорытындысы

7.1 Тур аяқталған уақытта ең көп ұпайды ең аз уақытта жинаған робот финалдық кезеңге шығады.

7.2 Финалдық кезеңді жеңген робот жеңімпаз аталады.

7.3 Финалистер 1,2,3 орынды бөліседі. Командалардың тең ұпайларымен төрешілер уақытқа қарайды.

Қосымша №2.

«Арқан тарту» чемпионаты санаттарының тізімі

Жас ерекшелігі 10-13 жас

Регламент 1. "ARQAN TARTYS" санаты бойынша роботтар жарысының ережелері

1. Жарыс шарттары

1.1 "Robo Arqan Tartys" жарысына қатысу үшін әр команда қарсылас роботтарды желінің екінші жағына тиімді тарта алатын екі автономды роботты дайындауы керек. Жарыс екі команда арасында өтеді.

1.2 әр раундтың ұзақтығы-2 минут.

2. Жарыс алаңы

2.1 Өрістің Түсі ақ түсті.

2.2 өрістің өлшемі - 300x120 см.

2.3 қара сызықтың ені өріс ұзындығының ортасынан 50 мм.

2.4 алаңда екі роботтың бастапқы позициялары қызыл сызықпен белгіленді.

2.5 Басып шығару өрісі бар файлды мына жерден жүктеуге болады

3. Робот

3.1 Робот автономды болуы керек

3.2 роботтың максималды ұзындығы 250 мм.

3.3 максималды ені - 250 мм 3.4 максималды биіктігі - 250 мм

3.4 роботтың салмағы: жарыстарға қатысатын 2 (екі) роботтың, оның ішінде роботтардың бір-бірімен байланыстыратын бөліктерінің салмағы 2 кг-нан аспауы керек.яғни, егер №1 роботтың салмағы толық 1 кг болса, онда №2 роботтың салмағы оларды қосатын бөліктерді қосқанда 1 кг-нан аспауы керек. Бір роботтың салмағы 1 кг-нан аспауы керек (яғни №1 робот 1500 г болуы мүмкін емес + №2 робот 500 г болуы мүмкін емес).

3.5 № 1 робот пен №2 роботтың байланысы команданың өз шешімінде, тек келесі ережелер бұзылмауы керек: - екі робот арасындағы қашықтық 5 см-ден аспауы керек;

- екі роботты ақпарат/қуат беретін сымдар арқылы байланыстыру мүмкін емес;

- байланыстырушы бөліктердің салмағы көп болмауы керек.

3.6 жарыс кезінде роботтың салмағы мен мөлшері өзгеріссіз қалуы керек.

3.7 жарысқа кез келген платформада жарысқа қатысушылар жинаған Роботтар жіберіледі (әртүрлі жиынтықтардың бөлшектерінің комбинациясы, сондай-ақ қолдан жасалған роботтар рұқсат етіледі). Барлық құрылымдық элементтер, соның ішінде қуат жүйесі роботтың өзінде болуы керек.

3.8 робот іске қосылғаннан кейін 5 секундтан кейін қозғалуы керек.

3.9 робот арқанға арналған арнайы ұстағышпен жабдықталуы керек.

3.10 роботтың дизайнында ластаушы бөлшектер болмауы керек. Төрешінің шешімі бойынша қарсылас роботқа қасақана зиян келтірген немесе зиян келтірген, сондай-ақ жарыс алаңына зиян келтірген робот жарыс аяқталғанға

дейін алаңнан шығарылады.

3.11 роботта болмауы керек:

- жабысқақ дөңгелектер немесе корпус.
- қарсылас роботты істен шығару механизмі.
- инфрақызыл болуы керек

4. Пайдаланылған арқан

4.1 Арқан ретінде күшті бұралған жіп қолданылады.

4.2 арқанның екі жағында робот үшін жабық цикл бар.

4.3 арқанның ұзындығы - 50 см

4.4 арқанның ортасы қызыл түспен белгіленген

5. Жарысты өткізу

5.1 "Robo Arqan tartys" Роботтар байқауы бірнеше кезеңдер мен раундтардан тұрады.

5.2 оботтар бетпе-бет орналасады.

5.3 ағымдағы раундта екі робот та қарсыласын өз аумағына тартуы керек.

5.4 қатысушы команданың №1 және №2 роботтары бастапқы командамен бір мезгілде іске қосылуы тиіс.

5.5 екінші әрекет келесі жағдайларда беріледі:

- Егер Роботтар сыртқы кедергілерге байланысты турды аяқтай алмаса,
- Егер роботтардың жұмысы бәсекелестік алаңның сәйкес келмеуіне байланысты үзілсе,
- Судья жіберген қателікке байланысты,
- Егер бастапқы командадан кейін 10 секунд ішінде екі қарсылас команданың роботтары белсенділік танытпаса;
- Егер конкурстық арқан үзілген болса.

Мұндай жағдайлар туындаған жағдайда турдың соңында екінші әрекет жасалады

5.6 турларда қатысушылар егер Енгізілген өзгерістер жарыстың барлық ережелеріне қайшы келмесе, роботтың дизайнына өзгерістер енгізе алады (оның ішінде жөндеу, қуатты өзгерту, бағдарламаны пысықтау және т.б.). Роботқа өзгерістер енгізу үшін 10 минут беріледі. Уақытты техникалық комиссияның судьясы бақылайды.

5.7 турды бастамас бұрын қатысушылар роботтарын карантин аймағына орналастыруы керек. Егер техникалық комиссияның төрешісі роботтарды жарыс ережелеріне сәйкес деп тапса, жарыс басталады.

5.8 егер техникалық тексеру кезінде

5.9 жарыс басталар алдында:

- Әр раунд басталар алдында техникалық комиссияның төрешісі жарыстың барлық ережелері мен басталуын бекітеді.- қарсыластар жұбын анықтау үшін. Жарыс "олимпиадалық" жүйе бойынша немесе қарсыластардың тақ немесе жұп санына байланысты нокаутқа өтеді Егер қатысушылардың саны тақ болса, жұпсыз қалған команда дау-дамайсыз келесі раундқа өтеді.
- Төреші жарысты бастаған кезде роботтар 5.2-тармақта көрсетілген

ережелерге сәйкес орналастырылады.

- "Старт" командасынан кейін операторлар роботты іске қосады.

5.10 жарыс кезінде қатысушылар робот пен жарыс алаңына қол тигізбеуі керек.

Қашықтан басқаруға және Роботты басқа командаға беруге болмайды

5.11 қатысушы Команда ұтылған болып саналады, егер:

- №1 Робот қара сызықты толығымен кесіп өтіп, жау алаңына кірген жағдайда;

- №1 Роботтан жарыс арқанын алып тастаған немесе роботтан арқан ілу үшін бөлікті бөлген жағдайда;

- Бастапқы командадан кейін 10 секунд ішінде роботтарда қозғалыс болмаған жағдайда

5.12 екі команда үшін де раунд аяқталды деп саналады, егер:

- Жарыс уақыты аяқталғаннан кейін (3 минут)

6. Төрешілік

6.1 Ұйымдастыру комитеті жарыс ережелеріне кез келген өзгерістер енгізе алады, егер өзгерістер қатысушы командаға артықшылық бермесе.

6.2 жарысты қадағалау және аяқтау төрешінің ережелерімен реттеледі.

6.3 төрешіге жарыс кезінде барлық өкілеттіктер беріледі. Барлық қатысушылар судьяға есеп беруі керек.

6.4 жарыс кезінде дау туындаған жағдайда төреші осы раундты өз қалауы бойынша қосымша өткізе алады.

6.5 төреші ережелерді түсіндіру үшін жарысты тоқтата алады.

6.6 төрешіге шағым туындаған жағдайда команда басшысы жарыс аяқталғаннан кейін 10 минут ішінде ұйымдастыру комитетіне жазбаша шағым бере алады.

6.7 егер робот 10 секунд ішінде қозғалмаса, төреші жарысты аяқтай алады.

6.8 ескерту ережелері: - Егер жарыс кезінде бейтаныс адам роботқа жақындаса;
- Егер біреуі болса

6.9 егер Команда бірінші ескерту алса, жарысты жалғастыра алады. Екінші ескерту кезінде раунд тоқтайды, қатысушы жарыс алаңынан шығарылады. Үшінші ескерту бойынша команда жарыстан шығарылады.

6.10 егер қатысушы роботты қашықтан басқарса, қарсыластың роботына әдейі кедергі жасайды - кінәлі команда дисквалификацияланады,

6.11 келіспеушіліктер туындаған жағдайда судья кімнің жеңетінін шешеді немесе қосымша жарыс өткізеді.

7. Жарыс қорытындысы

7.1 раундтың соңында орталық сызықтан ең алыс тұрған робот жеңеді.

7.2 топтық кезеңде екі немесе одан да көп жеңісі бар Робот келесі кезеңге өтеді.

7.3 қалған 4 (3) команда жартылай финалға өтеді.

7.4 соңғы кезеңде жеңіске жеткен Робот жеңімпаз деп аталады, ал оны жоғалтқан робот екінші орында. Үшінші орынды анықтау үшін жартылай финалда жеңілген екі робот арасында қосымша жарыс өтеді.

Қосымша №3. «Қазақша күрес» чемпионаты санаттарының тізімі

Қосымша 1. Қазақша күрес санаттары бойынша роботтар жарысының бірыңғай ережелері (регламенттері)

«Мега-күрес 25x25»

1. Жарыстың қысқаша сипаттамасы

- 1.1. Робо сумо жарыстарына қатысу үшін қатысушылар қарсылас роботты ақ сызықпен сызылған шеңберінен (дохё) ары қарай итеріп жіберетін автономды роботты дайындауы керек.
- 1.2. Жарыс роботтар жұбы арасында, жеребе тастау бойынша, бірнеше турда өтеді.
- 1.3. Әр тур үш раундтан тұрады және таңдалған турнир торына байланысты, жарыс бір роботтың екі-үш жеңісіне дейін өткізіледі.
- 1.4. Бір раундтың максималды ұзақтығы-2 минут.

2. Ринг сипаттамасы (Дохё)

- 1.5. Ринг түсі күңгірт қара.
- 1.6. Шектеу сызығының түсі-ақ күңгірт.
- 1.7. Рингтің ортасында екі қоңыр сызық болуы мүмкін.
- 1.8. Ринг айналасындағы бос орын - 50 см. кем емес болуы қажет.
- 1.9. Ұсынылатын материалдар – ПВХ, орташа тығыздықтағы бөлшектер тақтасы (MDF).
- 1.10. Сумоның әр түрінің өзіндік өлшем талаптары бар:

Ринг(дохё) өлшемі және материалдары				Шикирисызықтары			Шектеу сызығы
Түрі	Биіктігі	Диаметрі	Материалы	Ені	Ұзындығы	Қашықтығы	Ені
Мега-сумо 20x20	5 см	152±2 см	Беті: Суық илектелген болат табақ 1,4±0,2мм Негізі: Қалыңдығы 5	2 см	20 см	20 см	5 см

			см алюминий немесе ағаш				
Мега-сумо 20x20 (магниттік емес)	5 см	152±2 см	ПВХ, орта шатығыздық тағы бөлшектер тақтасы (MDF).	2 см	20 см	20 см	5 см
Миди-сумо 15x15	2.5 см	77 см	ПВХ, MDF	1 см	10 см	10 см	2.5 см
Мини-сумо 10x10	2.5 см	77 см	ПВХ, MDF	1 см	10 см	10 см	2.5 см
Микро-сумо 5x5	1.25 см	38.5 см	ПВХ, MDF	0.5 см	5 см	5 см	1.25 см
Нано-сумо 2.5x2.5	0.6 см	19.2 см	ПВХ, MDF	0.25 см	2.5 см	2.5 см	0.6 см

1.11. Шеңберге роботтарды орнату бағытын анықтау үшін крест түріндегі қарама-қарсы бағытталған жebelер қолданылады. Белгі мөлшері 13*10 см., оның үстінде роботтарды орнату аймақтарын белгілейтін сызықтар салынған (суретті қараңыз).

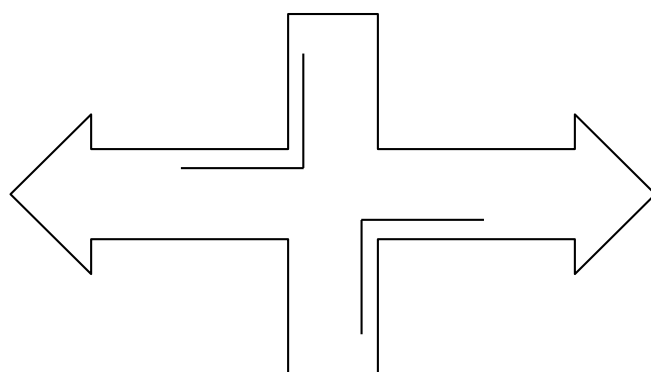

Рис. Роботтарды орнату бағыттарын анықтайтын (бастау) белгісі

Рингайналасындағы босорын

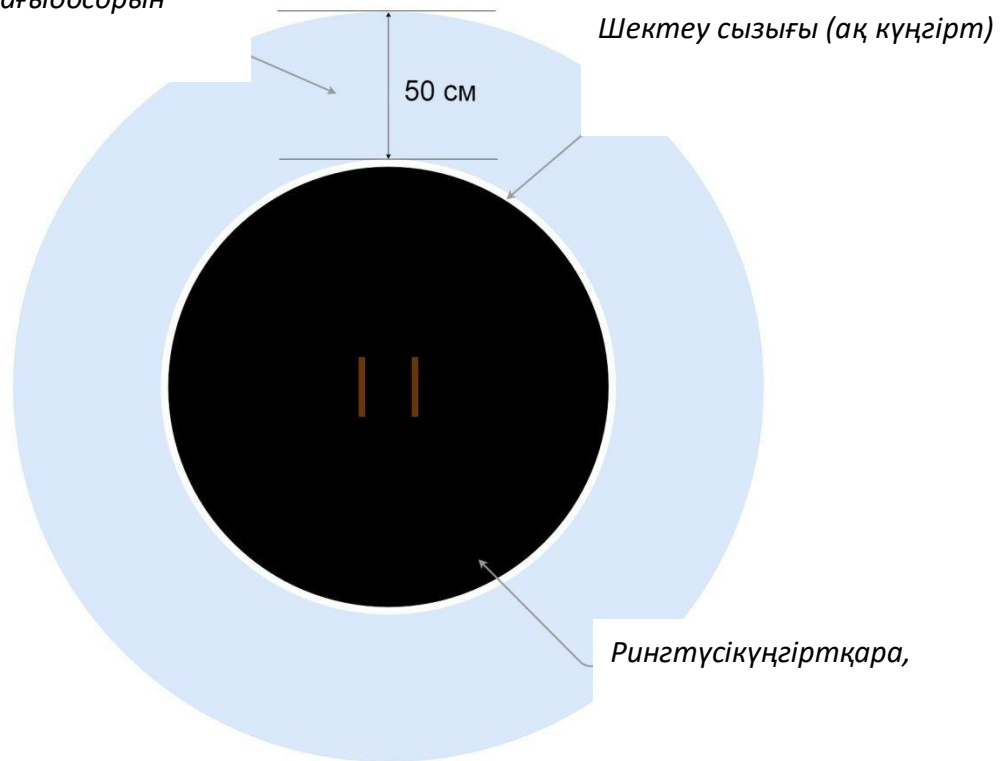

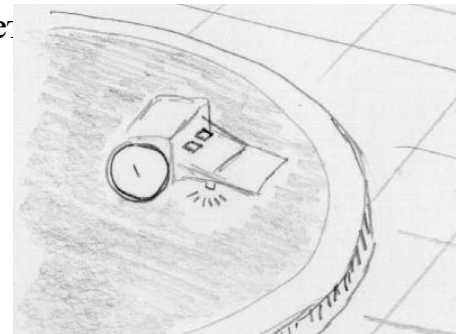
Рис. Ринг, жарыс алаңы (Дохё)

2. Робот

2.1 Робот автономды болуы керек.

2.2 Роботтың өлшемдері мен салмағы кестеде көрсетілген.

Түрі	Биіктігі	Ені	Ұзындығы	Салмағы
Мега-сумо 20x20	Шектеусіз	20 см	20 см	3000 гр
Мега -сумо (магниттік емес) 20x20	Шектеусіз	20 см	20 см	3000 гр
Миди-сумо 15x15	Шектеусіз	15 см	15 см	1000 гр
Мини-сумо 10x10	Шектеусіз	10 см	10 см	500 гр
Микро-сумо 5x5	Шектеусіз	5 см	5 см	100 гр
Нано-сумо 2.5x2.5	Шектеусіз	2.5 см	2.5 см	25 гр

Робот жұмысын жасап бастағаннан кейін өз көлемін шексіз өзгерте алады.

- Кез-келген платформада жиналған Роботтар қатыса алады (әртүрлі жиынтықтардың бөлшектерін біріктіруге рұқсат етіледі, сондай-ақ қолдан жасалған роботтар). Барлық құрылымдық элементтер, соның ішінде қуат жүйесі, роботтың өзінде болуы керек.
- Роботтар 4.1 тармағында көрсетілген процедуралардың біріне сәйкес қосылуы немесе инициализациялануы керек.
- Робот дизайнында ринг бетіне қандай да бір зақым келтіруі мүмкін кез-келген компоненттер пайдаланылмауы керек. Басқа роботтарды әдейі

зақымдаған немесе ластаған, сақинаны қасақана зақымдаған немесе ластаған роботтар төреші шешімімен жарыстан шеттетіледі.

3.11 Конструктивті тыйымдар:

- Роботтың дөңгелектері мен корпусына қандай да бір жабысқақ құрылғыларды пайдалануға тыйым салынады (тексеру: роботты А4 қағаз парағына қойғанда, көтерген кезде қағаз роботқа жабыспауы немесе онымен бірге көтерілмеуі керек);
- Жарыс алаңда зақымдануды болдырмау үшін өткір заттарды пайдалануға тыйым салынады. Өткірлігі тығыздығы 80 г/м² А4 қағазда тексеріледі:
 - Оператор роботты тік ұстайды.
 - Техникалық инспекцины атқаратын төреші қағазды екі жағынан әр қолдың екі саусағымен ұстайды, қағаз сәл тартылады.
 - Күш қолданбай, роботтың өткір бөлігінде қағаз жүргізеді, ұзындығы кемінде 5 мм, бірақ 20 мм-ден аспайтын кесу жасауға тырысады. 3-тен 5-ке дейін әрекет жасауға болады.
 - Ұзындығы 5-тен 20 мм-ге дейін екі бірдей кесілген жер табылса- ол роботтың қолайсыз өткір бөлігі бар екенін көрсетеді.
 - Егер қағаз кесілмесе немесе кесу оның ұзындығы бойынша біркелкі болмаса, онда робот бұл сынақтан сәтті өтеді.
- Роботтың беттерінде қандай да бір жағармайларды қолдануға тыйым салынады;
- Роботқа тұрақтылықты арттыратын кез-келген құрылғыларды пайдалануға тыйым салынады, мысалы, вакуумдық орта құру;
- Қарсылас роботтың инфрақызыл және басқа сенсорларына, сондай-ақ электрондық жабдыққа кедергі жасауға тыйым салынады;
- Қарсылас роботқа бөгде бір заттарды лақтыратын құрылғыларды пайдалануға тыйым салынады;
- Қарсылас роботқа қарсы қару ретінде сұйық, ұнтақ және газ заттарын қолдануға тыйым салынады;
- Жанғыш заттарды қолдануға тыйым салынады.
- Қашықтан басқаруға немесе роботтарға кез-келген команда беруге тыйым салынады.

3.12 Жарыс басталар алдында көрсетілген параметрлерге сәйкес роботтарға техникалық сараптама жүргізіледі. Жарысқа қатысуға рұқсат етілгеннен кейін роботтың техникалық құрылымын өзгертуге болмайды.

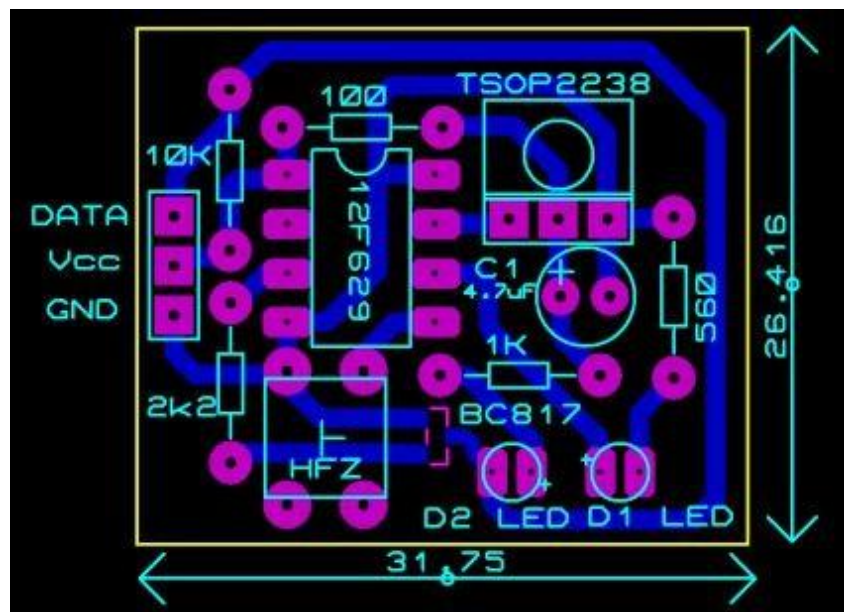
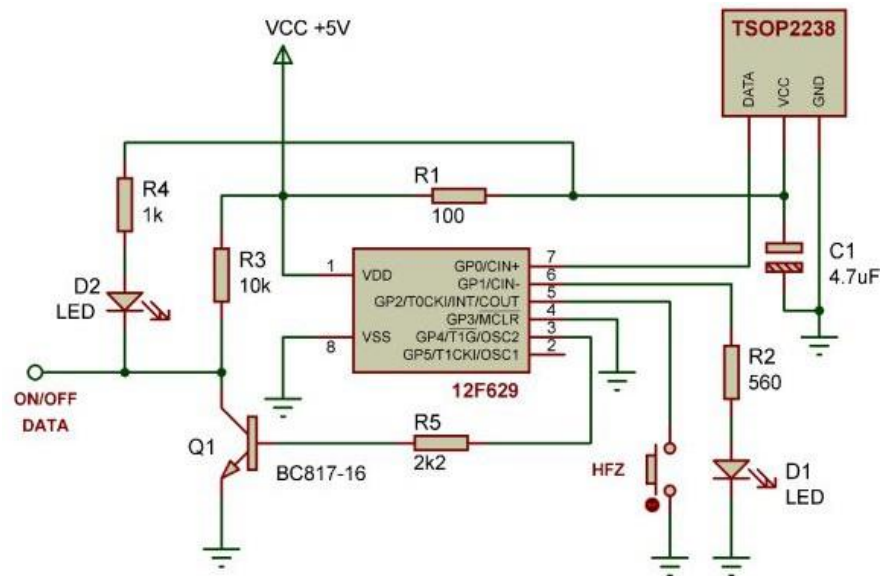
3. Бастауәдісі

3.1. Матчтар кезінде роботтардың бірдей басталу уақытын, сондай-ақ бөгде кедергілердің болмауын қамтамасыз ету қажет.

3.2. Осы мақсаттар үшін роботтарды іске қосу тәртібі қатаң түрде реттеледі.

Белгілі бір жарыс үшін роботтарды іске қосу әдістерінің бірін таңдауға болады. Бұл бастапқы әдіс барлық робот матчтары үшін жарыс бойы қолданылады.

- *Старт модулі. Роботтарды төреші старт модулі арқылы іске қосады.*

- *5 секунд кідірістен кейін бастау.* Роботты іске қосу үшін бір оператор шығады. Төрешінің белгісі бойынша, екі роботтың операторлары бір уақытта роботты іске қосады. Бір рет тұртуден кейін, роботтың жұмысы басталады, содан кейін кері уақыт санау басталады. 5 секунд өткенге дейін робот қозғалып немесе өлшемдерін өзгерте алмайды, ал осы уақыттан кейін робот өлшемін шексіз өзгерте алады.

5.Оператор

- 5.1 Команда қатысушыларының тек біреуі ғана оператор бола алады. Бұл жағдайда команданың басқа мүшесі рингтің айналасындағы бос орыннан тыс болуы керек.
- 5.2 Жарақаттануды болдырмау үшін оператор қорғаныш көзілдірік және кесілуден қорғайтын кемінде бір қолғап киюге міндетті.
- 5.3 Қорғаныс керек-жарағын кимеген жағдайда немесе одан бас тартқан жағдайда команда ағымдағы сайысқа жіберілмейді. Жеңіс автоматты түрде қарсылас командаға беріледі.
- 5.4 Команда төрешілерге, қарсыластарға, басқа да қатысушыларға, көрермендерге құрметпен қарайды. Жарыс өтетін жердегі барлық жабдықтар мен құрал-саймандарға ұқыпты қарайды.

6.Жарыстар өткізу

- 6.1 Сумо сайысы турлардан тұрады. Бұл турларда жеребе тастау арқылы анықталған роботтар кезекпен кездеседі.
- 6.2 Төрешілер роботтардың 3-тармақтың талаптарына сәйкес техникалық сараптаманы жүргізеді. Сараптамадан өткен роботтар"карантин"аймағына орналастырылуы керек. Карантинге жіберілген роботтарды тексеруші төрешілерфотосуретке түсіруі керек.
- 6.3 Егер роботты техникалық сараптау кезінде Робот конструкциясында ақаулар анықталса, онда операторға кемшіліктерді жою үшін 3 минут беріледі. Бұл ретте командаға сырттан техникалық көмек тартуға тыйым салынады. Егер берілген уақыт ішінде робот түзетілмесе, команда жарысқа қатыса алмайды және дисквалификацияланады.
- 6.4 Раундтар арасында роботты жөндеуге уақыт берілмейді. Ақаулық туындаған кезде робот тур аяқталғанша жөнделмейді. Егер турға қатысуды жалғастыра алмаса, Робот жеңілген болып саналады.
- 6.5 Турлар арасында қатысушылар зақымдалған роботты жөндеуге, қоректендіру элементтерін ауыстыруға, бағдарламаға өзгерістер енгізуге құқылы. Жедел жөндеу уақыты-10 минут. Уақытты техникалық комиссияның судьясы бақылайды. Техникалық комиссияның судьялары конструкцияның өзгермегенін растайды. Бұл роботтың дизайнын бекіту арқылы фотосуретпен расталады.
- 6.6 Бірінші тур басталғанға дейін роботтарға реттік нөмірлер беріледі.
- 6.7 Командаларды жеребе тастаудың ұсынылған әдістері 7.4-7.6 тармақтарда сипатталған. Жеребе тастау үшін кездейсоқ сандар генераторын пайдалануға болады.
- 6.8 Жеребе тасталғаннан кейін турдың басталғаны жарияланады.

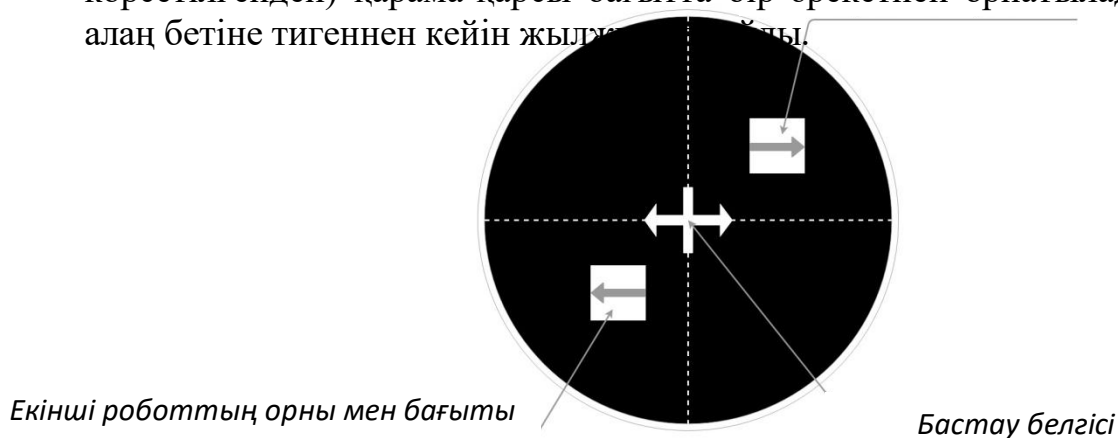
7. Тур өткізу

7.1 Әрбір тур екі немесе үш раундтан тұрады:

- "Шығып кету" жарысының әдісін таңдау кезінде раундтар екі жеңіске дейін өткізіледі;
- "Әрқайсысы әрқайсысымен" жарыс әдісін таңдағанда, барлық Робот жұптары жеңістер санына қарамастан үш раунд өткізеді;
 - Топтық кезеңде жарыстың "футбол" әдісін таңдаған кезде роботтардың барлық жұптары" әрқайсысы әрқайсысымен "қағидаты бойынша жарысады және үш раундтан, ал шығу кезеңінде екі жеңіске дейін өткізеді.

7.2 Роботтарды орнату тәртібі келесідей:

- Жарыс алаңы екі жебелік бастау белгісін лақтыру арқылы төрт квадрантқа бөлінеді.
- Төреші айналмалы қозғалысымен (көлденеңінен) бастау белгісін алаңға лақтырады, түскен белгінің бағытын өзгертпей, алаңның ортасына қарай жылжиды.
- Роботтар көрсетілген бағыттарға қарай қойылады, параллельді түрде.
- Роботтар қарама-қарсы квадранттарға *Бірінші роботтың орны мен бағыты* (суретте көрсетілгендей) қарама-қарсы бағытта бір әрекетпен орнатылады. Робот алаң бетіне тигеннен кейін жылжымай қалады.

- Роботты "өз" квадрантының кез келген жеріне орналастыруға рұқсат етіледі.
- Роботтардың өрістің қара бетінің ішінде орналастырылуы қатаң түрде

талап етіледі.

- Роботтардың біреуі дұрыс орналаспаған жағдайда, төреші роботтарды орналастырудың барлық процесін қайта бастауға бұйрық бере алады, бірақ, бұл жағдай жарысты бастау процесін кешіктірмеуі керек.

Түсініктеме: Роботтар дұрыс орнатылмаған деп саналады, егер:

- * Роботтардың бағыты бастапқы крест көрсеткіштеріне параллель болмаған жағдайда;
- * Робот өз квадрантының шекарасынан шыққан жағдайда;
- * Роботтар орнатылғаннан кейін, қатысушылардың бірі роботтың орнын өзгерткен жағдайда;

7.3 Раунд басталуы:

- Роботты іске қосу төрешінің бұйрығы бойынша жүзеге асырылады.
- Стартты оператор батырманы бір басу арқылы орындайды.
- Оператор 5 секунд ішінде бос аймақтан шығып кетуі керек.
- Робот қимылсыз қалуы керек және алғашқы 5 секунд ішінде өлшемін өзгертпеуі керек
- 5 секундтан кейін робот жұмысын бастай алады.

7.4 Раундтың өтуі:

- Раунд барысында роботтар алаңның бетімен қозғалып қарсыластарын шеңбердің сыртына итеріп шығаруға тырысады.
- Раунд ұзақтығы 2 минуттан аспайды.
- Егер роботтың кез-келген бөлігі рингтен тыс өріске тиген болса, робот рингтен шыққан деп саналады (рингтің сыртқы тік қабырғасын да "тыс" деп санаймыз). Бұл жағдайда раунд аяқталады.

7.5 Раунд қайта ойнатуға себеп болатын ойынжағдайлары:

- Егер екі робот ринг бетінде 10 секундтан артық қозғалмай тұрса,
- Егер роботтар бір орнында 10 секундтан артық айнала берсе,
 - Егер екі оқиға да бір уақытта орын алса: яғни, роботтардың бірі алғашқы 10 секундта қозғалмайды, ал екінші робот сол сәтте рингтен өздігінен кетеді, мұндай жағдайда оқиғалардың қайсысы бұрын болғанын анықтау мүмкін емес,
- Роботтардың бірі 10 секунд қозғалмай тұрғанша екінші робот рингтен өздігінен шығып кетсе (және осы әрекетердің жүйелілігін анықтау мүмкін емес болса),
- Егер екі робот бір мезгілде рингтің сыртына өз бетімен шығып кетсе, мұндайда қай роботтың мұндай қадамды бірінші болып жасағанын анықтау мүмкін емес,

- Егер роботтар бір-біріне тіреліп, 10 секундтан артық қозғалмаса,
- Егер роботтар байланып қалып, 15 секундтан артық шеңберден шықпай айнала берсе,
- Егер роботтар бір-бірімен байланыссыз 15 секундтан артық қозғалса, Жоғарыда айтылған себептер бойынша раундты екі рет ғана қайталуға рұқсат етіледі.

7.6 Раунд қайта ойнатуға себеп болатын сыртқы жағдайлар:

- Роботтар сырттан араласудың салдарынан раундты аяқтай алмаған кезде,
- Ойын алаңының нашар жағдайына байланысты ақаулық пайда болған кезде,
- Төрешілер алқасы жіберген қателікке байланысты,
 - * Мұндай жағдайда төрешілер алқасы мен ұйымдастырушылар осындай жағдайлардың туындау себептерін жою үшін барлық қажетті шараларды қабылдауы тиіс.

7.7 Тең ойын жағдайы

- Егер 2 минуттан кейін екі робот шеңбер ішінде қалса, «тең ойын» жағдайы пайда болады.
- Сондай-ақ, егер раундтың ойын жағдайлары бойынша қайта ойнауы жеңімпазды анықтамаса, «тең ойын» жағдайы туындайды.

7.8 Күрес болмаған кездегі жағдай

- Егер раунд пен екі қайта ойын кезінде ойын себептері бойынша екі робот белсенділік танытпаса және қозғалмаса, онда жекпе-жектің болмауы туралы жағдай туындайды.

8 Қорытындылау ережелері

8.1 Ұпайережелері:

- Бір раундта командалардың біреуіне тек 1 ұпай тағайындауға болады, содан кейін раунд аяқталады.
- Егер қарсыластың роботы рингтен асып кетсе, 1 ұпай беріледі.
- Егер қарсыластың роботы рингтен өздігінен кетсе, 1 ұпай беріледі.
- Егер қарсыластың роботы 10 секундтан артық тоқтаса, 1 ұпай беріледі.
- Тең ойын кезінде ұпайларды есептеу:
 - Тең ойын жағдайында, ұпайды ең жеңіл робот алады;
 - Егер роботтардың салмағы бірдей болса, онда ұпайды көлемі кішірек робот алады (өлшем ұзындығы, ені мен биіктігінің қосындысы ретінде анықталады және барлық құрылымдық

элементтерді қамтиды. Қатты(корпус, дөңгелектер және т. б.) және икемді (кабель, сым, жұмсақ мата және т. б.);

- Егер Өлшем раундтың жеңімпазын нақты анықтауға мүмкіндік бермесе, төреші ойынды қайта тағайындай алады, тіпті, бұған дейін роботтар арасында ойын екі қайтара жүргізілген болса да;
- Жекпе-жек болмаған жағдайда ұпайларды санау:
 - Роботтардың әрқайсысы жеңілген деп танылады және бір раунд үшін 0 ұпай алады;

8.2. Айыппұлдар бір ұпай беру және раундта қарсылас командаға жеңіс түрінде тағайындалады, егер:

- Команданың кез-келген мүшесі ойын кезінде еркін аймақ шегін бұзған жағдайда және / немесе раунд кезінде кез-келген роботқа немесе рингке қол тигізген жағдайда;
- Робот раундтың басталуы туралы командадан кейін 5 секунд өтпей тұрып қозғала бастаған жағдайда;
- Төрешінің роботтарды орнатуға команда беруіне қарамастан, қатысушы раундтың басталуын 30 секундқа кешіктірген жағдайда.

8.3 Дисквалификация:

Келесі жағдайларда тағайындалады:

- Егер жекпе-жек кезінде роботтың 3-тармақта сипатталған талаптардың кез келгеніне сәйкес келмеуі анықталса (оның ішінде роботты қашықтықтан басқару, қарсыластың роботына кедергі жасау, өз роботының конструкциясын рұқсатсыз өзгерту және т. б.);
- Қорғаныш киімнің болмауы не одан бас тартуы;
- Егер команда екі айыппұл алса;
- Егер барлық қатысушылар үшін міндетті болып табылатын салауатты спорттық мінез- құлық қағидалары бұзылса. Төрешілерге, ұйымдастырушыларға, оппоненттерге, басқа да қатысушыларға, көрермендерге, роботтарға, жарыс кезіндегі инвентарьларға қатысты қатысушының ауызша немесе физикалық агрессиясы жағдайында қатысушылардың ресми тізімінен шығара отырып, жарыстың барлық уақытына команданы дисквалификациялау қолданылатын болады, жарысқа қатысушының сертификаты берілмейді.

Дисквалификация келесідей жағдайларға әкеледі:

- Командаға жеңіліс әкеледі және жарысты одан әрі жалғастыруға жол берілмейді;
- Ағымдағы тур кезінде тәртіп бұзған команданың барлық ұпайлары алынып тасталады, ал қарсылас командаға тур үшін максималды балл беріледі.

8.4"Әрқайсысы әрқайсысымен" жарыс әдісі техникалық инспекциядан сәтті өткен командалар саны 2-ден 5-ке дейін болған кезде өткізіледі. Нәтижелер келесідей анықталады:

Әр команда әр басқа командамен үш раундты тур ойнауы керек;

Команданың алған орны барлық турлар үшін ұпай саны бойынша анықталады;

Ұпайлар саны тең болған жағдайда, жеңіп алған турлардың саны көбірек болған команда жоғары орын алады;

Егер екі роботтың ұпай саны мен жеңіс турларының саны бірдей болса және олар 1, 2 немесе 3 орынға ие болса, онда олардың арасында қосымша тур өткізіледі. Осы турдың жеңімпазы турнирлік торда жоғары орын алады;

Егер екі роботтың ұпай саны мен жеңіс турларының саны бірдей болса, бірақ олар 4 және одан төмен орындарға ие болса, онда екеуі де талап етілетін орынды алады (мысалы, екеуі де 4-ші орын алады), ал рейтингдегі келесі позициялар өзгермейді;

8.5"Шығуға" жарыс әдісі 19 және одан да көп (техникалық инспекциядан сәтті өткен) командалар саны кезінде өткізіледі. Нәтижелер келесідей анықталады:

- Бұл әдіспен жеңілген тур командасы жарыстан кетеді, егер бұл жартылай финалдық жекпе-жек болмаса;
- Әр кезең (финал, жартылай финал, ¼ финал және т. б.) тур болып табылады;
- Әр тур командалардың бірінде екі жеңіске дейін өткізіледі;
- Жеңілген команда жарыстан шығарылады;
- Егер командалардың бірі қарсыласыз қалса (мысалы, командалардың тақ саны, командалардың біреуінің дисквалификациясы немесе қатысудан бас тартуы және т. б.), онда ол келесі турға жарыссыз өтеді;
- Жартылай финалда жеңілген екі команда 3 орынға таласады;
- Финалдың жеңімпазы 1 орын, ал қарсыласы 2 орын алады.

8.6"Футбол" жарысының әдісі (техникалық инспекциядан сәтті өткен) командалар саны 6-дан 18-ге дейін болған кезде өткізіледі. Нәтижелер келесідей анықталады:

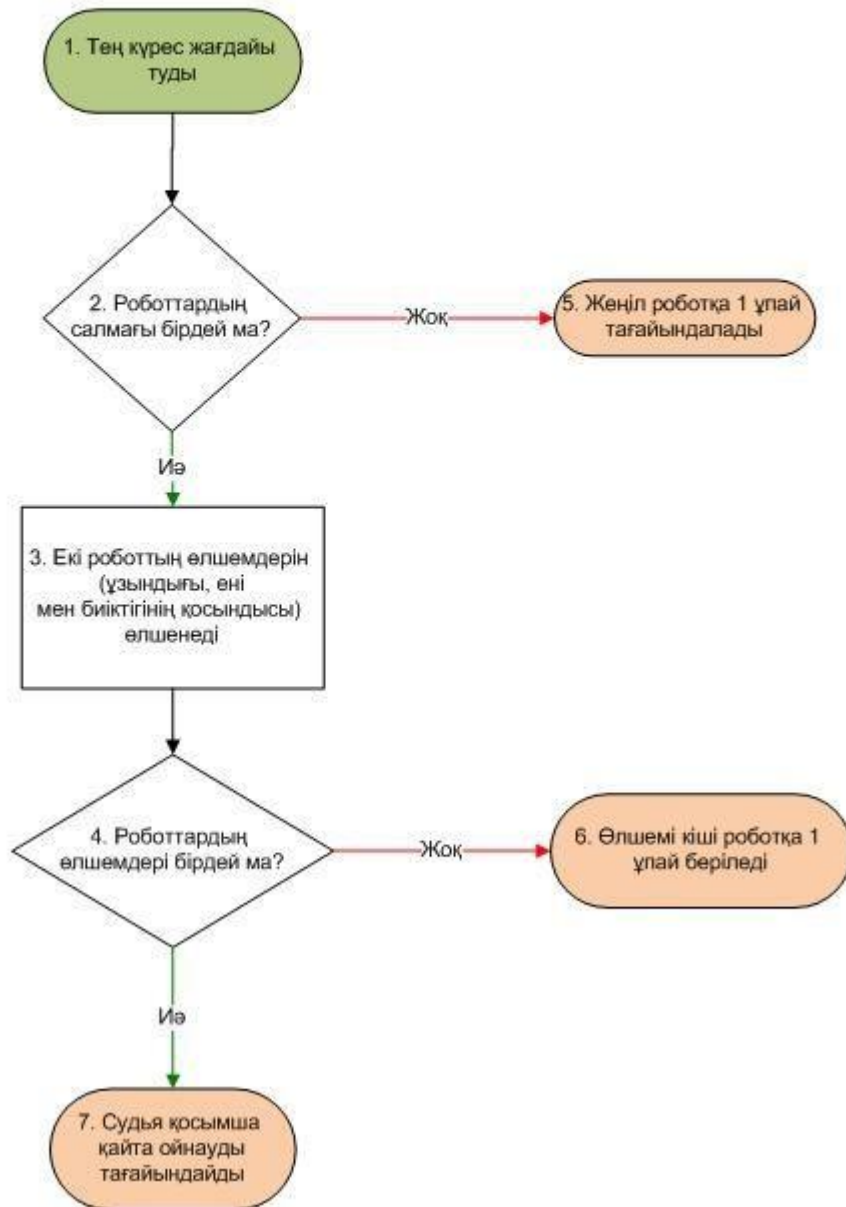
- Бұл әдіспен командалар топтарға бөлінеді және топтар бір-бірімен "әрқайсысы әрқайсысымен" әдісі бойынша бәсекелеседі, содан кейін - "шығу" әдісі қолданылады;
- Жеребенің барлық қатысушылары 4 командадан тұратын топтарға бөлінеді. Егер топтардың бірінде толық жиынтық болмаса, онда осы топтың командалары басқа топтарға бөлінеді;
- Бірінші кезең топтық деп аталады, онда роботтар өз тобында "әрқайсысы"әдісімен жарысады;
- Өз топтарының ішінде 1 және 2 орын алған командалар келесі кезеңге өтеді. Қалған қатысушылар жарыстан шығады;

- Топтық кезеңнен кейін "шығу" ережелері бойынша турлар өткізіледі, онда қарсыластар келесідей бөлінеді:
 - * Бір топтың 1-ші орны келесі топтың 2-ші орнына қарсы жарысады;
 - * Бір топтың 2-ші орны келесі топтың 1-ші орнына қарсы жарысады;
 - * Және т. б. барлық топтарға ұқсас
- Топтық кезеңнен шыққан қарсыластар бөлінгеннен кейін сайыс жеңімпаз анықталғанға дейін "шығу" әдісі бойынша өтеді.

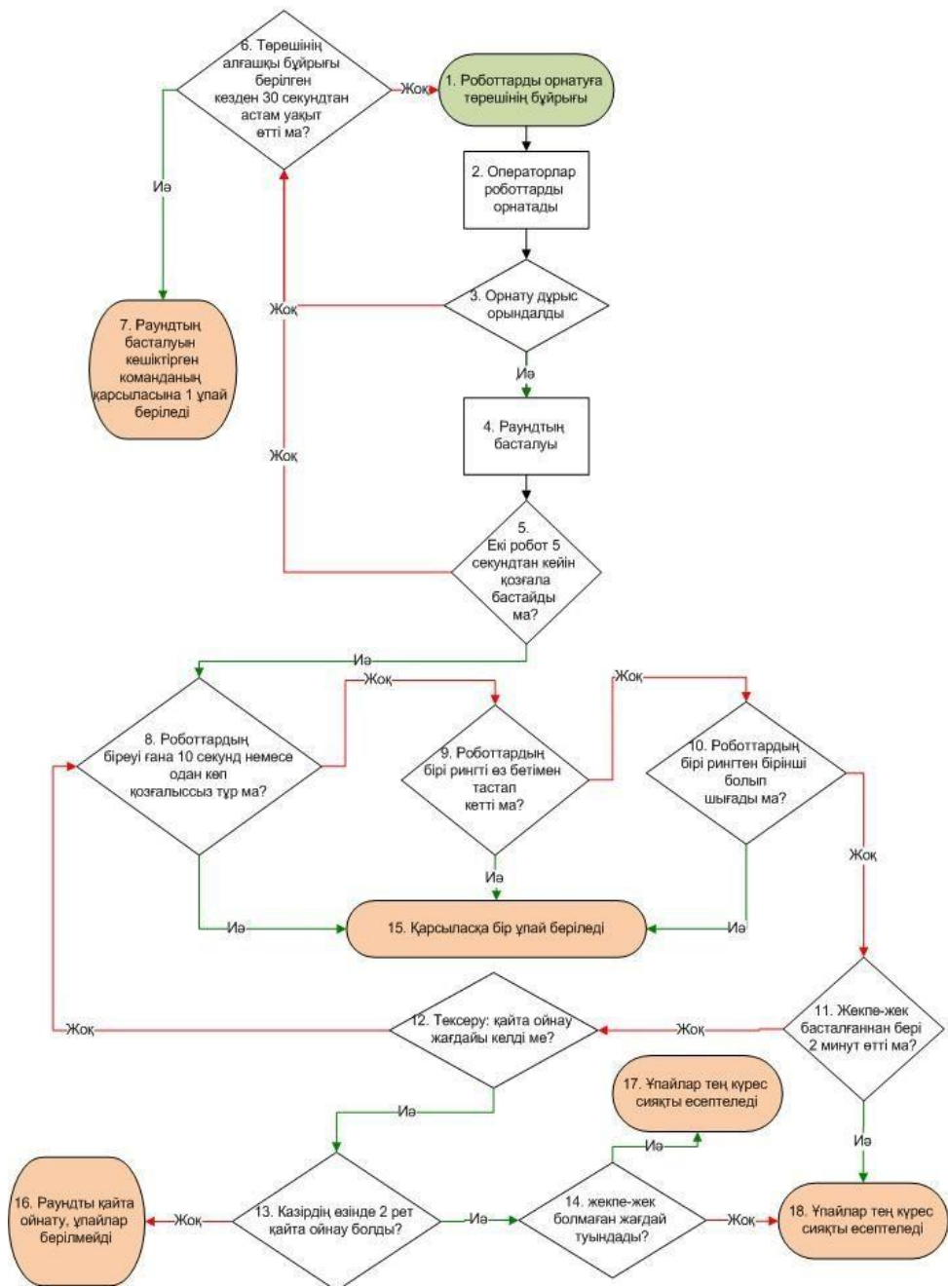
9. Төрешілік

- 9.1. Ұйымдастыру комитеті жарыс ережелеріне кез-келген өзгертулер енгізу құқығын өзіне қалдырады, егер бұл өзгерістер командалардың біріне артықшылық бермеген жағдайда.
- 9.2. Төрешілер алқасы бақылауды және қорытынды шығаруды келтірілген ережелерге сәйкес жүзеге асырады.
- 9.3. Төрешілер жарыстарда толық өкілеттікте болады. Барлық қатысушылар олардың шешімдеріне бағынуы керек.
- 9.4. Даулы жағдайларды шешу үшін, Төреші қосымша раундтарды, қосымша техникалық уақытты, жеңімпазды анықтаудың қосымша критерийлерін тағайындай алады.
- 9.5. Төрешінің шешімі бойынша ережелерді түсіндіру үшін раунд тоқтатыла тұруы мүмкін.
- 9.6. Егер төрешілікке қатысты қандай да бір қарсылықтар туындаса, команда басшысы негізгі ережеде сипатталғандай, ағымдағы раунд аяқталғаннан кейін 15 минуттан кешіктірмей ұйымдастыру комитетіне жазбаша түрде шағымдануға құқылы.
- 9.7. Даулы жағдайларда жеңіске жету немесе қосымша раунд өткізу туралы шешімді жарыстың төрешісі қабылдайды.
- 9.8. Қатысушылардың төрешілер алқасымен байланысы жарыстың бүкіл уақыты ішінде барынша азайтылуы керек, және мүмкіндігінше заңсыз жағдайларды болдырмау үшін тек регламенттелген өзара іс-қимылмен шектелуі тиіс.

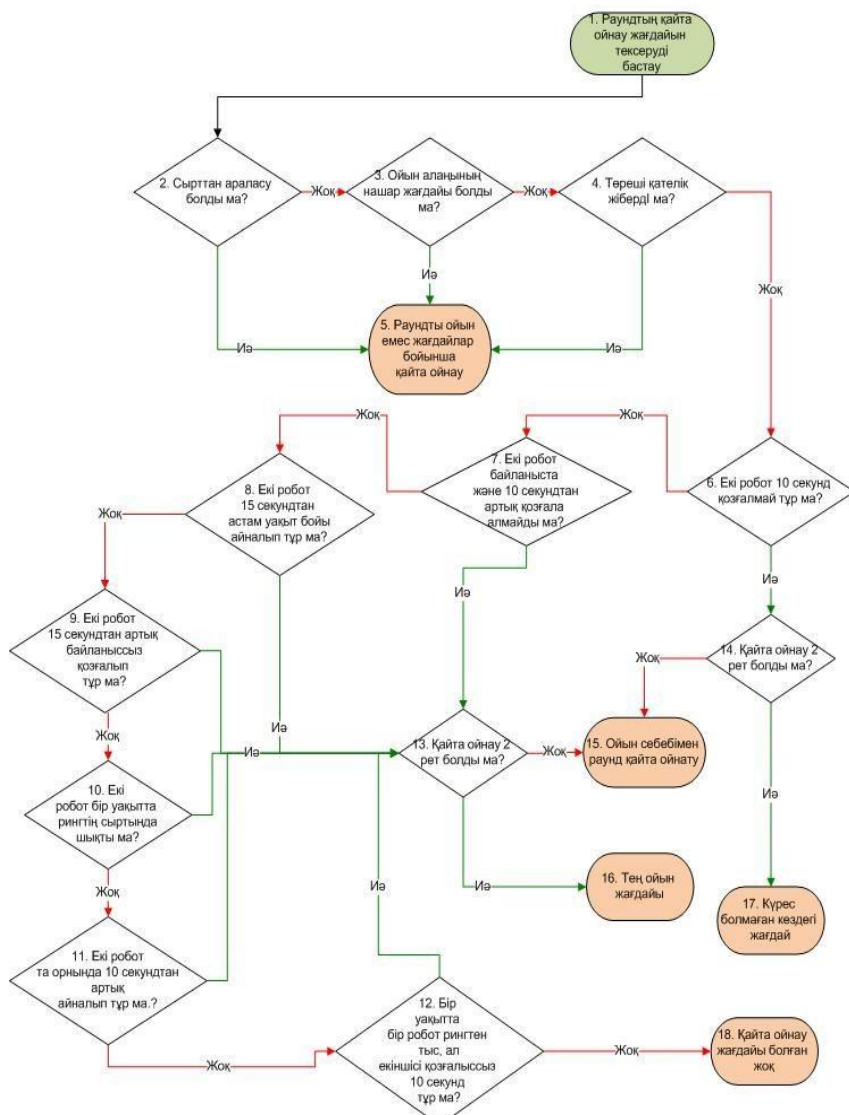
Тең күрес кезінде ұпайларды есептеу

Бір раунд үшін ұпай есептеу әдісі

Айналымды қайта ойнауға тексеру

Раунд өткізу рәсімі

1. Робот бастапқы аймаққа толығымен ӨШІРІЛГЕН күйде орналастырылады.
2. Роботтың алаңдағы проекциясы толығымен іске қосу аймағында болатындай етіп, бастапқы аймақтың кез келген бөлігінде орналасуы керек.
3. Робот бөліктерінің орнын немесе бағытын өзгерту немесе роботта датчиктерді калибрлеу арқылы бағдарламаға деректерді енгізуге жол берілмейді. Егер бар болса, ажыратып-қосқыштың конфигурациясын өзгерту арқылы деректерді енгізуге жол берілмейді. Егер команда деректерді физикалық түзетулер арқылы

енгізсе, ол осы раундтан шеттетіледі. Егер команда деректерді физикалық түзетулер арқылы енгізсе, ол осы раундтан шеттетіледі.

4. Поляны тексеріп, физикалық түзетулер енгізгеннен кейін (қажет болған жағдайда) робот қосылады. Роботты іске қосу үшін тек бір қосқышқа рұқсат етіледі.
5. Қосылғаннан кейін робот «Бастау» түймесін басқанға дейін, күту күйінде болуы керек. Бастау түймесі негізгі контроллерде немесе бөлек орнатылған түймеде болуы мүмкін. Тек бір «Бастау» батырмасына рұқсат етіледі. EV3-те «RGT2025» деп аталатын бір ғана жоба қлтасна рұқсат етіледі, онда негізгі бағдарлама «RUN2025»деп аталуы керек. EV3-те жұмыс істейтінсоңғы бағдарламаны іске қосу үшін іске қосу түймесін басу керек. Содан кейін EV3 іске қосу түймесін басуды күтуі керек. EV3-тегі іске қосу түймесі сенсорлық немесе оң жақ көрсеткіш түймесі болуы мүмкін. Spike жұмысында тек бірінші ұяшықты (0 ұясы) пайдалануға болады. Spike негізіндегі роботты бастау үшін EV3 үшін бірдей процедураны орындау қажет.
6. Ойын алаңын тексеру және ойын элементтерінің дұрыс орналасуы үшін жауапкершілік командаға жүктеледі. Судья команданың дайын екенін сұрайды. Команда ойын алаңының орналасуына келісімін көрсету үшін «Иә» деп жауап беруі керек. Егер команда басталғаннан кейін ойын элементтерінің орналасуы дұрыс емес екенін түсінсе, қайта бастауға рұқсат етілмейді.
7. Судья роботты іске қосу туралы сигнал береді. Судья «үш, екі, бір, старт» деп есептейді. «Бастау» пәрмені бойынша, содан кейін бастау түймесі басылып, әрекет уақыты басталады. Роботтың жеке санат ережелерінде көрсетілген раундтан өтуге уақыты болады.
8. Қосымша (екінші) әрекет тек мынадай жағдайларда көзделеді:
 - робот сырттан араласуға байланысты тапсырманы аяқтай алмаған кезде
 - төрешілер алқасы жіберген қателікке байланысты
 - егер төрешінің – «Бастау» командасынан кейін 30 секунд ішінде роботты іске қосу мүмкін болмаса.

Бұл жағдайда екінші әрекетті орындау ағымдағы турдың соңына ауыстырылады.

5.11. «Тосын сый» - қатысушының жаттықтырушының қатысуынсыз оны өз бетінше орындау қабілетін тексеруге бағытталған санаттың техникалық күрделілік деңгейі шеңберіндегі қосымша тапсырма. «Тосын сый» жеребемен анықталады және жарыс ережелері мен ережелерін оқығаннан кейін, роботтарды жинау және күйін келтіру басталғанға дейін жарияланады. 2024-2025 жылғы маусымда тосын сый тек даулы жағдайларда ғана тағайындалуы мүмкін, онда команда жұмыстың тәуелсіздігін дәлелдеуі керек. Тосын тапсырмалар тізімі жарыстың бас төрешісіне арналған Жаднамада көрсетілген.

5.12. «Тосын сый» - қатысушының жаттықтырушының қатысуыңыз оны өз бетінше орындау қабілетін тексеруге бағытталған санаттың техникалық күрделік деңгейі шеңберіндегі қосымша тапсырма. «Тосын сый» жребимен аықталады және жарыс ережелері мен ережелерін оқығаннан кейін, роботтарды жинау және күйін келтіру басталғанға дейін жарияланады. 2024-2025 жылғы мауысымда тәуелсіздігін дәлелдеу керек. Тосын тапсырмалар тізімі жарыстың бас төрешісіне арналған жаднамада көрсетілген.

5.13. Жарыс кезінде роботтардың дизайны өзгеріссіз қалуы керек. Турлар арасында қатысушылар зақымдалған роботты жөндеуге, қоректендіру элементтерін ауыстыруға, бағдарламаға өзгерістер енгізуге құқылы. Жедел жөндеу уақыты- 10минут. Уақытты техникалық комиссияның судьясы бақылайды.

5.14. Жарыс аймағында тек команда қатысушыларына, ұйымдастыру комитетінің мүшелеріне және төрешілерге рұқсат етіледі. Жаттықтырушылар, бірге жүретін адамдар және команда басшылары жарыс аймағына жіберілмейді.

5.15. Команда қатысушыларына ұйымдастыру комитеті мүшесінің рұқсатынсыз жарыс аймағынан шығуға тыйым салынады.

5.16. Турнирды өткізу кезінде жарыс аймағынан тыс жерде (шектеу сызығының артында) жүргендердің барлығына оның ішіндегі қатысушылармен сөйлесуге тыйым салынады. Жарыс аймағының шекарасы арқылы байланыс команданың дисквалификациясына әкелуі мүмкін.

5.17. Егер жарыс кезінде өз командасының роботтарын басқару немесе қарсылас роботтарға кедергі жасау үшін кез-келген қашықтан басқару құралын зиянды пайдалану анықталса, көше командасы дисквалификацияланып, жарыстан шығарылады.

5.18. Ұйымдастыру комитеті, төрешілер, жарысқа қатысушылар және олармен бірге жүретін адамдар жасына, жынысына, ұлтына, діни тиесілігі мен дене ерекшеліктеріне қарамастан, бір-біріне төзімділік пен құрмет көрсетуге міндетті.

6. ТУРНИРҒА КІРУ ЖӘНЕ ТІРКЕЛУ

6.1. **10 қарашаға** дейін (өтінім формасының үлгісін қараңыз) **7su.daryn@gmail.com** поштасына жіберуі тиіс.

6.2. Командалар жарысқа жіберілгеннен кейін ұйымдастырушылар командалардың жауапты тұлғаларын Турнир Телеграм арнасына қосады, онда оларға қосымша толтыруға құжаттар жіберіледі (оның ішінде ата-аналардың қатысуға келісімі, жеке деректерді сүйемелдеу және өндеу, кәмелетке толған қатысушылардың жеке деректерді қатысуға және өндеуге келісімі, қатысушының ресми өкілдері немесе қатысушының өзі қол қойған әрбір қатысушыға арналған қауіпсіздік техникасы қағидалары, егер ол кәмелетке толған болса).

6.3. Жарысқа қатысушылар мен еріп жүрішілер міндетті түрде өздерімен бірге жеке басын куәландыратын құжаттарды алып жүруге тиіс.

6.4. Командалар талап етілетін құжаттар болмаған кезде жарыстарға жіберілмейді.

7. ТӨРЕШЛІК ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

7.1. Жарыстарды бақылау мен қортылындауды бекітілген регламенттерге және келтірілген ережелерге сәйкес Бас Төреші басқаратын төрешілер алқасы жүзеге асырады.

7.2. Төрешілер алқасын ұйымдастыру комитеті тағайындайды.

7.3. Төрешілер алқасында міндеттерді бөлу ұсынылды (біріктіруге болады):

Жарыстың бас хатшысы	Спорттық жарысқа келген қатысушыларды тіркеу және барлық мәлімдеген қатысушылардың бар-жоғын тексеру. Қатысушының келмеуі немесе тіркеу деректерінің сәйкес келмеуі туралы бас төрешіге және сол санаттың төрешісіне хабарлау. Спорттық жарыстарға қатысушыларды спорттық жарыстардың және спорттық жарыстар шеңберінде ұйымдастырылған өзге де іс-шаралардың өткізілетін орны мен уақыты туралы, сондай-ақ бас төрешілер алқасының шешімдері туралы хабардар ету. Жарыстардың жекелеген хаттамаларын санаттар бойынша бірыңғай турнирлік кестеге біріктіру, аралық және нәтижелері туралы қорытынды есеп.
Төреші-Арбитр	Жарыстың жеке санаты бойынша төрешілік ету. Бастапқы хаттама болмаған жағдайда жеребе тастау. Жарыс ережелері мен регламенттерінің сақталуын бақылау. Спорттық жарыстарға қатысушылармен өзара олардың іс-әрекеттерін ұйымдастыруға және үйлестіруге арналған жарыстар.
Төреші- Хронометрист	Техникалық іс-қимылдарды белгілеу және қатысушылардың әрекет нәтижелерін айқындау.
Төреші - Хатшы	Жарыстың құжатамалық рәсімдерін жүргізу. Техникалық инспекция судьясына тексерілген роботтарды құжаттық рәсімдеуде көмек. Санаттар бойынша жарыстарға инспекция, техникалық қызмет көрсету хаттамаларын жүргізу. Жарысқа қатысушылардан өтініштер мен өтініштерді жинау және жарыстың бас төрешісіне тапсыру. Қатысушылар кеңес беру, ұйымдастыру, мәселелермен айналысу.

7.4. Ұйымдастыру комитеті, егер бұл өзгерістер командалардың біріне артықшылық бермесе, жарыс ережелеріне кез келген өзгерістер енгізу құқығын өзіне қалдырады.

7.5. Бақылау мен қорытылындауды судьялар алқасы жоғарыда келтірілген қағидаларға сәйкес жүзеге асырады.

7.6. Төрешілер барлық жарыстарда барлықкөкіліктерге ие. Барлық қатысушылар олардың шешімдеріне бағыну керек.

7.7. Төрешілер даулы жағдайларды түсіндіру үшін қосымша раундтар тағайындай алады.

7.8. Төрешілердің шешімі бойынша ережелерді түсіндіру үшін раунд тоқтатылу мүмкін.

7.9. Егер төрешілікке қатысты қандай да бір қарсылықтар туындаса, команда басшысы ағымдағы раунд аяқталғаннан кейін 10 минуттан кешіктірмей ұйымдастыру комитетінде төрешілердің шешіміне жазбаша түрде шағымдануға құқылы.

7.10. Егер робот 10 секунд ішінде қозғала алмаса, төреші раундты өз қалауы бойынша аяқтай алады.

7.11. Ескертуге әкелетін бұзушылықтар тізбесі:

- егер раунд кезінде оператордан басқа команданың кез келгені роботқа қол тигізсе
- егер команданың кез-келгені раунд кезінде қарсыластың роботына қол тигізсе.

Команда бірінші ескертуді алған кезде ағымдағы раунд қайта ойнатылады. Команда екінші ескертуді алған кезде раунд тоқтайды және команданың роботы ағымдағы раундта жеңілді деп саналады.

Жарыс кезінде 3 ескерту алған команда жарыстың барлық уақытында шеттетіледі.

7.12. Жарыстың барлық уақытында команданы дереу дисквалификациялауға әкелетін бұзушылықтар тізімі:

- егер келген адам раунд кезінде өз командасының роботын қашықтан басқарса.
- немесе қарсылас роботқа әдейі кедерге жасаса.

7.13. Даулы жағдайларда жеңіске жету немесе қосымша раунд өткізу туралы шешімді жарыс төрешісі қабылдайды.

8.НӘТИЖЕЛЕРДІ АНЫҚТАУ ЖӘНЕ МАРАПАТТАУ

8.1. Турнир жеңімпаздары тиісті Регламентте көрсетілгендей жарыстардың әр санаты бойынша анықталады (қосымшаларды қараныз).

8.2. Барлық қатысушылар қатысу сертификаттарын, жарыс санттары бойынша жеңімпаздар-дипломдарды алады. Жеңімпаздар дайындаған педагогтар - алғыс хаттар, төрешілер - жарысты санатын көрсете отырып, төрешілік тәжірибесін растайтын сертификат.

8.3. Турнирдың ұйымдастырушылары мен демеушілері жүлде қорын қалыптарстырады.

8.4. Әр санаттағы жеңімпаз команда – БАС ЖҮЛДЕ және ауыспалы Кубокпен марапатталады. Команда қатысушылары I, II немесе III - орын үшін медальдармен, бағалы сыйлықтамен және дипломдармен марапатталады.

8.5. Турнирдың демеушілері мен серіктестері арнайы жүлделер тағайындай алады.

9. ҚОСЫМША ШАРТТАР

9.1. Барлық қатысушылар, ұйымдастырушылар мен қауіпсіздік қызметінің уәкілетті қызметкерлерінің өтініші бойынша турнирды өткізу және қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін қажетті қосымша құжаттар мен ақпаратты ұсынуы қажет.

9.2. Қатысушылар мен командалар қандай да бір нысанда пайдаланатын жарнамалық сипаттағы мазмұн болған жағдайда, қатысушылар оны ұйымдастыру комитетінің өкілмен алдын-ала, іс-шара басталғанға дейін кемінде бір апта бұрын келісуі тиіс. Команда демеушілерінің жарнамасының мазмұны мен орналасуы Турнир басталғанға дейін ұйымдастырушыларымен келісілуі керек.

9.3. Барлық роботтар мен құрылғылар айналадағы адамдарға, басқа роботтар мен құрылғыларға немесе жарыс алаңдарына зиян тигізбейтін етіп жасалуы керек.

9.4. Турнирды өткізу кезінде қатысушылар кеудесіне орналастырылған ұйымдастырушылар ұсынған ақпараттық бейдждермен бірге болуы тиіс. Бір мекемеден команда мүшелері киімнің бірыңғай стилін, формасын немесе киім элементтерін пайдалануы тиіс.

9.5. Турнирға қатыса отырып, қонақтар мен қатысушылар (немесе жауапты тұлғалар) іс-шараларда тікелей рұқсатынсыз фото және бейне түсірілімдер жүргізілуі мүмкін екендігімен келіседі.

9.6. Жарыс өтетін аймақта ұялы телефондарды пайдалану, оның ішінде аккредиттелмеген БАҚ-тың, қатысушылар мен қонақтардың фото және бейне түсірілімдерін пайдалануы (роботтардың мінез-құлқына әсер ететін кедергілерді азайту үшін) шектеледі.

10. ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІНІҢ ҚҰҚЫҒЫ:

10.1. Ресми сайттағы өзгерістер туралы оның кезеңі басталғанға дейін 2 (екі) аптадан кешіктірмей хабарлай отырып, турнирды өткізу шарттарын түзету.

10.2. Турнирдың ресми сайтындағы өзгерістер туралы ол басталғанға дейін 2 (екі) аптадан кешіктірмей хабарлай отырып, Турнир бағдарламасына қосымша іс-шараларды қосу.

10.3. Ресми сайттағы өзгерістер туралы хабардар ете отырып, іріктеу кезеңі басталғанға дейін 2 (екі) аптадан кешіктірмей және финалдық кезеңге дейін кемінде бір ай бұрын турнирды өткізу мерзімдерін өзгертуге құқылы.

10.4. Қосымша номинациялар, атақтар мен жүлделер тағайындауға, сондай-ақ ұйымдастырушылардан, демеушілерден және басқа да мүдделі ұйымдардан және тұлғалардан арнайы жүлделерді тапсыруға мүмкіндік береді.

10.5. Турнирды өткізу шарттарын бұзғаны үшін қатысушылар мен командаларды дисквалификациялау.

10.6. Жекелеген судьялардың немесе төрешілер аоқасының өз өкілеттерін теріс пайдалануы анықталған санаттағы жарыстардың нәтижелерін жою.

10.7. Ұымдастыру комитеті қатысушыға немесе басқа біреуге қандай да бір шешімнің себептерін түсіндірмеуге құқылы.

10.8. Қатысушылар, ілесіп жүретін адамдар ұйымдастыру комитетімен құрама команданың басшысы арқылы өзара іс-қимыл жасауы тиіс.

11. ТУРНИРГЕ КЕЛУШІЛЕР МЕН ҚАТЫСУШЫЛАР МІНДЕТТІ:

11.1. Жарыс өтетін жерде тазалық пен тәртіпті сақтау.

11.2. Қауіпсіздік техникасын өз бетінше сақтау.

11.3. Қоғамдық тәртіпті және жалпы қабылданған мінез-құлық нормаларын қатаң сақтау.

11.4. Іс-шара өткізілетін аумаққа кіру кезінде қауіпсіздік қызметі қызметкерлерінде бақылаудан (байқаудан) өтуге міндетті.

11.5. Құрылыстарға, жабдықтарға ұқыпты қарау.

11.6. Әкімшіліктің, полицияның және тәртіпті, өрт қауіпсіздігін сақтауға жауапты өзге де адамдардың заңды ескертулері мен талаптарына бағынуға міндетті.

11.7. Бұқаралық іс-шараларға қатысушыларға, қызмет көрсететін персоналға, бұқаралық іс-шараларды өткізу кезінде қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті сақтауға жауапты лауазымды адамдарға қатысты өзін құрметпен ұстау.

11.8. Басқаларға қауіп төндіретін және төтенше жағдай туғызатын әректтерге жол бермеу.

11.9. Жетекшілер оқушыларды қараусыз қалдырмау керек.

11.10. Іс-шаралар аяқталғаннан кейін үй-жайлар мен құрылыстардан ұйымдасқан түрде шығуды жүзеге асыру.

11.11. Автокөлікті арнайы бөлінген орындарға қою.

11.12. Қонақтар мен қатысушылардың денсаулығы мен өмір сүру қауіпсіздігіне қауіп төндіретін кез келген жағдайлар туындаған кезде іс-шараны ұымдастырушыларға дереу хабарлау қажет.

11.13. Эвакуациялдау туралы ақпарат алған кезде әкімшілік пен құқықтық тәртіпті қамтамасыз етуге жауапты құқық қорғау органдары қызметкерлерінің

нұсқауларына сәйкес тыныштықты сақтай отырып және үрей туғызбай әрекет ету қажет.

12. ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.

13.1. Турнирды барлық кезеңінде стандартты санитарлық-гигиеналық ережелер сақталу керек.

13.2. Турнирдің қатысушылардың барлығының денсаулығы мен қауіпсіздігі ұйымдастырушылардың ең басты басымдығы болып табылады және іс-шараны жоспарлау және өткізу жөніндегі әрбіршешімді айқындайтын болады. Эпидемиологиялық жағдай нашарланған жағдайда финалдықжарыстар тоқтатылуы мүмкін және бұл жағдайда турнирдің ұйымдастыру комитеті жарысқа қатысушылардың қаржылық шығындары үшін жауап бермейді.

13.3. Турнир көрермендердің қатусынсыз өткізіледі.

13.4. Іс-шараны ұйымдастырушылар алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша медициналық бекеттің болуын қарастырады.

13.5. Турнирды өткізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз етуді жарысы ұйымдастырушылардың тапсырмасы бойынша қауіпсіздікті қамтамасыз етуді жарысты ұйымдастырушылардың тапсырмасы бойынша қауіпсіздік қызметкерлері жүзеге асырды.

13.6. Турнирды өткізу кезеңінде жеке мүліктің, зияткерлік меншіктің және құжаттаманың сақталуына, сондай-ақ турнирды өткізу аумағынан тыс жерлерде жеке қауіпсіздікке жауапкершілік қатысушылардың өздеріне жүктеледі.

13.7. Кәмілетке толмаған қатысушылар үшін команда басшылары мен бірге жүретін адамдар жауапты болады. 18 жасқа дейінгі балалар барлық уақытта уәкілетті адамдардың қарауында болуы керек.

13.8. Барлық қатысушылар қауіпсіздік қызметкерлерінің талаптарын сақтауы керек.

13. БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

Ұялы тел.: + 7 705 115 52 52, 8 778 444 40 39, 8 700 727 00 08 (WhatsApp) E-mail: 7su.daryn@gmail.com